

Op de oostelijke helling van de Maastrichtse Sint Pietersberg telen Stefan Muijtjens en Elis Slenter zo'n 70 soorten groenten en kruiden. Met niet-kerende grondbewerking. Stefan Muijtjens is overtuigd: "de opbouw van organische stof gaat uitstekend. Je ziet de gelaagdheid weer verschijnen. Bovenin zwarte grond, onderin geliger grond."

De oorspronkelijke kavelgrootte op de Sint Pietersberg is nog steeds zichtbaar: smalle repen grond van slechts 4 meter breed en 300 meter lang tegen de helling op. Stefan Muijtjens en Elis Slenter startten hier drie jaar geleden de Tuin van Sint Pieter. Een ideale plek, vinden de Limburgers: "Onze helling op het oosten droogt 's ochtends mooi snel op en geeft zo goede, zonnige mogelijkheden voor tuinbouw. Traditioneel is dit ook al de plek voor de teelt van vollegrondsgroenten of druiven voor de burgers van Maastricht - eigenlijk al sinds de middeleeuwen." De smalle, middeleeuwse verkaveling is er nog steeds. "Ik heb 24 kavelnummers voor 6,25 hectare. Bij de bank paste dat niet in de schema's."

Stefan Muijtjens heeft ervaring met telen in Zuid Limburg. "Sinds 2000 beheerde ik natuur- en cultuurlandschappen met biologische akkerbouw in Puth. Voor de korenwolf." Ook daar met niet-kerende grondbewerking. Naast dat kleinschalige akkerbouwbedrijf werkte Stefan voor DLV. Maar, zegt hij: "mijn droom was toch een eigen, biologisch bedrijf. Voor DLV ging ik steeds minder werken, op de akker steeds meer." Ondertussen is de akker in Puth verkocht. "We leverden daar grootschalig van onze 24 hectare. Dan teelde ik bijvoorbeeld 1 ha peen en hield daar zo'n € 500 aan over. Op zo'n klein stuk grond geeft dat geen voldoening. De kopakker verkocht ik aan een man die de wortels op de markt verkocht, dat verdiende meer dan de rest van het perceel. Ik was gauw genezen. Op de Tuin van Sint Pieter willen we nu rechtstreeks aan consumenten gaan verkopen."

Kruimelige bodem

De akkers van De Tuin van Sint Pieter zijn erosiegevoelig. "Je zit hier 100 meter boven NAP en zo'n 40 meter boven de Maas. Op de 300 meter lengte van onze percelen heb je een

hoogteverschil van 15 meter. Dat zijn toch behoorlijke hellingen." Stefan Muijtjens is enthousiast over de voordelen van niet-kerende grondbewerking voor een dergelijke situatie. "Niet-kerende grondbewerking is gericht op een beter bodemleven. Ik ben ervan overtuigd dat een beter bodemleven ook een betere groei van de gewassen oplevert. Je krijgt gewoon minder verslemping en een betere gasuitwisseling tussen bodem en lucht." Ook de schoffelbaarheid blijft beter, is Stefans ervaring op zijn oude akkers in Puth en nu in de nieuwe Tuin van Sint Pieter.

Stefan heeft ter vervanging van de ploeg zelf een vaste-tand-cultivator gemaakt, aangepast aan de breedte van de teeltbedden. "Het ziet er roestig uit, maar het werkt uitstekend. In het najaar een keer diep cultivatoren en in het voorjaar met de rotoreg een zaaibed maken." Dit jaar is het zaaibed wat grof, ook omdat het zo nat is geweest. In het voorjaar maakt Stefan Muijtjens een vals zaaibed. "Voordeel van niet-kerende grondbewerking is dat de grond die boven hoort ook boven blijft. Je krijgt een perfecte, kruimelige structuur in het zaaibed." Werken met vaste rijpaden helpt hierbij. "Ik hou me aan vaste rijpaden, alleen zonder GPS. Op de helling zijn de sporen duidelijk zichtbaar en goed te volgen. Omdat de grond naast het spoor meteen losser is, rij je soms makkelijk naast het spoor. Ik denk dat ik de sporen nog dieper ga maken."

Nadeel van niet-kerende grondbewerking is de onkruid-druk. "Op een plek waar je eerst onkruid had staan, komt het onkruid het tweede jaar meteen terug. Het wordt niet ondergeploegd. Na je teelt is onkruidbestrijding dus heel belangrijk. Je moet de onkruiden óók buiten je teelt bestrijden en de akker een paar weken kaal maken. Ik laat de gewone schoffel voorop de trekker met vrijwel iedere bewerking meelopen." De opbouw van organische stof in ▶

Valkje op de stok

De Sint Pietersberg staat in de regio bekend om zijn vroege kwaliteitsgroenten en streekproducten.

de bodem gaat uitstekend door niet te ploegen. “Je ziet de gelaagdheid weer verschijnen. Bovenin zwarte grond, onderin geliger grond. En dan de wormen die het van boven naar beneden brengen en omgekeerd. Ook op ons vorige stuk grond in Puth heb ik dat met eigen ogen gezien.” Blij wijst Stefan op de teeltbedden van vorig jaar, waar nog geen zaaibed gemaakt is en de vele uitwerpselen van wormen duidelijk zichtbaar zijn. “De wormen zijn al heel actief.”

Direct naar de klant

De Tuin van Sint Pieter richt zich op bijzondere rassen, gericht op de afzet naar restaurants en direct naar de consument. “Van de aardbeien planten we bijvoorbeeld naast Lambada ook Corona, Eliani, Diamant en Albion.” Bij de rassenkeuze speelden beginnersproblemen. “In december heb ik met een lokale kweker veel tijd besteed aan het uitzoeken van bijzondere, biologische gewassen. Toen ik mijn planten wilde gaan halen, bleek de Skal-certificering te zijn ingetrokken. Er was een gewasbeschermingsmiddel op het plantgoed aangetroffen. Of dat komt door de kweker of door de preiteler ernaast: daar kom je nooit achter. Opeens moest ik mijn plantmateriaal overal halen.” Gelukkig kon Stefan Muijtjens nog terecht in Brussel en Houten.

Hoewel Stefan en Elis hier en daar genoeg moesten nemen met restjes, zijn ze tevreden aan het planten. “Al doende leert men. De tuinbonen en uien zijn gezaaid, de sla geplant.” Kruiden zijn besteld, en ook daarin zijn de ambities bijgesteld. “In plaats van zo’n 40 soorten keukenkruiden beginnen we eerst maar eens met 20 soorten.” De afzet van de producten in dit eerste biologische jaar van de Tuin van Sint Pieter gaat rechtstreeks naar de klanten. “Op 3 mei gaan we open voor verkoop vanaf ’t land, naar boerderijwinkels en natuurvoedingswinkels.” Daarnaast is verkoop aan restaurants gepland. “In de buurt van Maastricht zitten veel sterrenrestaurants. Zij willen graag goede en bijzondere groenten. We hebben al ge-

staan op de European Fine Food Fair hier in Maastricht en de belangstelling was goed.” Er zijn geen contracten getekend, maar Stefan is vol vertrouwen. “Dat hangt toch van de prijs-kwaliteit verhouding af. Bij koks gaat het meer van: ‘bel maar als je iets hebt.’ Bovendien lopen er veel mensen rond op de Sint Pietersberg. “Wij zijn ervan overtuigd dat er belangstelling is. We bieden mensen 10% korting als ze zelf op de tuin komen oogsten. Daarnaast willen we van het eerste rijtje langs het pad een kindertuin maken. En we nodigen mensen uit die we via de Puur-beurs en via onze digitale nieuwsbrief kennen.” Een simpel rekensommetje leerde Stefan dat directe afzet goed mogelijk moet zijn. “We mikken op zo’n 400 tot 500 klanten. Ik denk aan een ton omzet in zo’n 25 weken; vierduizend per week. Met 400 klanten die elk een tientje besteden, moet dat lukken.”

Klanten verwachten dat de Tuin van Sint Pieter biologisch teelt, meent Stefan. “Ook de koks op de beurs leek dat heel logisch. Ook voor mij is biologisch uitdagender. Een spuitmiddel hoeft niet zo, dan wordt het te eenvoudig. Als mens ga je toch ook niet elke dag naar de dokter voor medicijnen? Je gaat pas als je echt ziek bent.”

Qua arbeid wordt de Tuin van Sint Pieter vooral opgezet doordat Stefan, Elis en andere familieleden hard werken. “Het potten van aardappels is loonwerk, de rest doen we zelf. Vandaag is mijn oom aardbeien aan het planten, samen met mijn vader en moeder. Voor mij betekent de Tuin een volle werkweek, vaak meer. We moeten een beetje kijken hoe het gaat.”

Dassenburcht en meidoornhagen

De Tuin van Sint Pieter ligt pal naast Maastricht in een Habitatrichtlijngebied. Stefan Muijtjens werkt met de natuur en heeft twee kilometer hagen geplant. “Die meidoorns passen hier, ze houden de spuitmiddelen weg en ze vormen een perfecte habitat voor vogels en kleine insecten. We bieden ook ruimte aan gras en bloemen.” Van de twee kilometer

Uitwerpselen van wormen

De vaste-tandcultivator

Foto's: Dick Boschloo

aangeplante hagen wordt maar voor 1200 meter een vergoeding voor het snoeien betaald. "De rest van de haag staat op gehuurde percelen, en is dan niet duurzaam." Bovendien is er geen vergoeding betaald om de hagen aan te planten, want de percelen van de Tuin van Sint Pieter liggen al in bestaande natuur. "Ik vind dat absurd," stelt Stefan vast. Op de Tuin van Sint Pieter voelt de natuur zich wel thuis; vooral de fazanten laten zich duidelijk horen. "We hebben twee koppels fazanten en die zijn aardig gewend. Daarnaast scharrelen vossen over de tuin en ligt er een bewoonde dassenburcht in de hoek." Ook een valkje maakt dankbaar gebruik van de speciaal geplaatste palen om naar prooien te loeren.

De meidoornhagen moeten nog gaan groeien. En de infrastructuur op de Tuin van Sint Pieter moet nog worden opgezet. Momenteel bergt Stefan Muijtjens zijn machines bij een boer in de buurt. "Dat werkt lastig en kost steeds een half uur extra rijden. We willen dus nog een berging bouwen, met een schafteket. En een gezellige verkoopplek." De Sint Pietersberg staat in de regio bekend om de lekkere, verse groenten. "Wij telen bijvoorbeeld biologische groene asperges. Dat doen er niet veel." Daarnaast is de Sint Pietersaardappel al jaren een gewild streekproduct. "De berg staat bekend om vroege kwaliteitsgroenten. Daar kunnen wij ook goed mee vooruit." ■

Bedrijfsgegevens

Omvang:

6,25 hectare, waarvan 4,25 eigendom en losse huur.

Grondsoort:

oude maasklei (30% afslibbaar en 4% organische stof).

Bemesting:

vlinderbloemige en 15-20 ton compost per hectare.

Teelten:

Zo'n 70 soorten groenten, kleinfruit en kruiden

Arbeid:

Stefan Muijtjens, Elis Slenter en losse familiehelp

Afzet:

1/3 naar restaurants; 2/3 aan de tuin en via natuurvoedingswinkels in de regio

www.tuinvansintpieter.com